

Ki zval sem te svojo nevesto —
Odpuščam tvoj greh ti sedaj!“

Usmiljena sestra tam gré že
Iz trume, glej, svojih družic,
Da rane vojaku obveže,
Da srage otêre mu z líc.

„Oj hvala ti, božja devica,
Kaj čem ti pač dati za tó,
Da srage otiraš mi z lica,
Da rane mi céliš skrbnó?“

„Tú s prsta, glej, desne mi roke,
Ná, snémi si prstan le-tá!
Spomin mi je z devo zaróke,
Ki mène zdaj več ne pozná.“

„Pa njega naj ljubi goreče
Na poti življenja ves čas,
Naj hrani mu srce ljubeče,
Ki vreden ga nisem bil jaz“ —

Usmiljena sestra — káj gleda?
Na prstanu — njeno imé? . . .
„„Odpústite, usta mi bleđa,
Odpústi mi, zvesto srcé!““ —

Objame vojak še devico,
Objame s poslednjoj močjój, —
V objemu izdihne dušico,
V objemu nje najde pokój!

Gorázd.

Fran Josip na Slovenskem 1883.

Iz cesarjevega dvora
V starodavnem mestu Beču
Bel golób se vzdigne kvišku,
Postoji nad mestom sivim,
Dvakrat zavrtí se v zraku
Pa spusti se proti jugu,
Ko pušica hitra z loka.
Pluje čez goré visoke,
Pluje čez vodé široke,

Priletí v zemljó slovensko,
Na ravnó poljé ljubljansko,
Do Ljubljane bele v polji,
Do Ljubljane, ki je srce
Prelepé zemljé slovenske.
Nad Ljubljano se ustavi,
Obsedí na sivem stolpu
Na ljubljanskem sivem gradu.
Vgledajo goloba ptice,

Brze ptice lastavice,
 Od vseh vetrov priletijo,
 Sedejo na stolp h golobu
 In na staro grajsko streho.
 Zagolči golobček beli,
 Brzim lastovkam naznani:
 „Poslal me je cesar svetli,
 Ki na Dunaji prebiva,
 Naj povem slovenski zemlji
 In slovenskim vrlim sinom:
 Slišal car je v svojem dvoru,
 Da radi enkrat med sábo
 Videli bi ga Slovenci,
 Pa je sklenil car mogočni
 Da obišče lepo zemljo,
 Drage té mu pokrajine
 In slovenske vrle sine,
 Ki v zvestobi so jekléni
 In ki car nad vse jih ceni“.
 Razpršé se z gráda ptice,
 Brze ptice lastavice,
 Po slovenski lepi zemlji,
 Na Notranjsko, na Gorenjsko,
 Na prelepo stran Dolenjsko,
 V lepi Štajer, na Primorsko,
 In v koroško zemljo gorsko.
 Žvrgolé po plodnem polji,
 Žvrgolé po cvetnih tratáh,
 Žvrgolé po belih cestáh,
 In po mestih in po trgih
 In v vasici najbolj skriti:
 Da obišče cesar svetli

Prelepó zemljó slovensko
 In slovenske vrle sine,
 Ki za njim srcé jim gine.
 Slušajo to vest veselo
 Oratar in urni kosec
 In utrujeni popotnik
 In meščanje in tržanje
 In oddaljèni vaščanje.
 Radost srca jim zalije,
 Radost jim v očeh zasije
 In iz ust jim radost klikne;
 Po slovenski zemlji širni
 Glasna se razlega radost,
 Glasna radost in veselje.
 Neštevilno rok jeklenih
 Dvigne se na ljubo delo,
 Zazvené sekire v gozdih,
 Padajo visoke smreke,
 Zopet vstajajo ob potih,
 Okleščene, oglašene
 In s trakovi okrašéne.
 Pomladé se mesta stara
 In vsi trgi in vasice,
 In najzadnja kočá v gori
 V praznje krilo se odene.
 A iz vseh žarí najlepša
 Na ravni Ljubljana bela,
 Ko nevesta mlada, krasna,
 Ki z utripajočim srcem
 Ljubega ženína čaka,
 Srečo svojo in veselje,
 Da k oltarju jo popelje.

Prišel dan je zaželjeni,
 Dan veseli, sveti Mohor.
 V najžarnejšem plašči danes
 Vstal je v jutru zor rumeni,
 In nebeško zlato solnce
 V najsvetlejši luči svoji
 Čez goró je posijálo
 Na slovensko zemljo zalo.
 Prebudí iz sna se zemlja
 In življenje nepoznano
 Vstane po slovenski zemlji.
 Z gor hitíjo dolge vrste

Vitkih, viteških gorjancev,
 A iz polja goste tolpe
 Čvrstih se valé poljancev
 In iz dola v strmo goro
 In z goré v dolino ravno
 Radosten se glas razlega:
 „Danes pride, danes pride
 Naš preljubi mili cesar!“
 Z vseh stranij slovenske zemlje
 Vró na kup Slovenci čili,
 Da pozdravijo cesarja,
 Da v obráz mu zrejo mili.

Glava dviga se pri glavi
 Na ljubljanski širni ravni
 In v Ljubljani starodavni.
 V glavah vseh le jedna misel,
 V srcih vseh le jedna želja:
 „Da bi bil že tú med nami
 Cesar svetli, cesar mili“
 Zazvoné s stolpóv zvonovi,
 Zagrmé z gradú topovi
 A s poljá se krik vzdigne
 Krik mogočen, nezaslišán,
 Da se strese mesto staro,
 Da zmajè se grič v korenu,
 Da pod nébesom postojna
 Plaho odletí na sever:
 „Dobro došel tu med nami,
 Dobro došel, cesar slavni!“
 Brezi straže med množico
 Prišel je presvetli cesar.
 Kaj potreba carju straže
 Na ljubljanskem ravnem polji
 Med slovenskim ljudstvom vernim?
 Oj najboljša bran in straža,
 Ki zlató je ne prekane,
 Ki pred silo se ne zgane,
 Carju so prezvesta serca,
 So srčné jeklene prsi
 In krepké roké Slovencev.
 Stopil cesar je med ljudstvo,
 Mignil je prijazno z roko,
 In ta hip je okamnelo
 Morje ljudstva neprezorno
 In po širnem ravnem polji
 Je zavládala tihota;
 Le po drevji listje rahlo
 V sapici je trepetalo
 In začudeno šumljalo.
 A presvetli mili cesar
 Deci svoji je govoril:
 „Hvala vam, otroci moji,
 Vrli, zvesti vi Slovenci,
 Da takó lepó sprejeli
 Danes ste me v sredi svoji.
 Vi ste vedno mi pri srci,
 Vi ste vedno mi na misli.
 Skrbel sem za vas očetsko,

In očetsko skrbel bodem,
 Saj ste vsi vi deca moja,
 Mila draga deca moja“.
 Zagrmí poljé ljubljansko,
 Zagrmí od grl nešteti:
 „Kri in dušo záte damo.
 Živel naš premili oče,
 Živel car Fran Josip Prvi!“
 In od gor, ki v skalnem krogu
 Branijo to zemljo slavno,
 Jek odmeva v polje ravno
 In razlega se čez meje
 Daleč notri v zemljo tujo,
 V zemljo tujo, neprijazno:
 „Živel car Fran Josip Prvi!“
 Višnji Bog z oblakov gleda
 Na ljubljansko polje srečno
 In smehljáj čez lice večno
 Šine božjemu očetu.
 Razprostre mogočno roko,
 Blagoslovi zemljo lepo.
 Drago zemljo mu slovensko,
 V njej lepó poljé ljubljansko,
 A na polji ravnem carja,
 Krog cesarja ljudstvo zbrano,
 Ki iz srca mu je vdano.
 Začne gneča se na polji,
 Kakor v morja silni vihri;
 Vse se gnete, sili k carju,
 Vsak v obráz mu zreti hoče,
 Slišati besedo milo,
 Roko blago poljubiti,
 Hale vsaj se dotakniti.
 Cesar hodi med množico
 Ž njo vesel se razgovarja,
 In beseda vsaka carja
 Pade na goreče srce,
 Blagodejno, kakor rosa.
 Ki po vročem letnem dnevi
 Zvečer izpod neba kane
 Cvetkam v nedrija ožgane.
 To je dan iz vseh najlepši,
 Kar do zdaj jih doživela.
 Slavna si Ljubljana bela;
 In to čas je najsrečnejši,
 Ki nebesa dobrohotna

Ti sedaj ga naklonila.
 Oj slovenska zemlja mila!
 Sedem dnij med deco svojo,
 Zvestim ljudstvom mu slovenskim,
 Biva cesar preljubljeni
 In poslušna njeno radost,
 In poslušna njene bede,
 Ž njo se smeje, ž njo se joče,
 Kaže lepše dnij bodoče.
 Ko pa osmi zor posine,

Poslovi se cesar slavni
 Od slovenske domovine
 In od njenih zvestih sinov.
 A za njim letijo prošnje,
 Sre slovenskih prošnje vroče:
 „Pridi skoro, skoro zopet
 Med sinove svoje, oče!“
 In v nebó kipé molitve
 Z vse slovenske zemlje širne:
 „Bog ohrani nam vladarja,

Frana Josipa cesarja“!

Krilan.

Cyclamen.

Spisal Janko Kersnik

Roman.

(Dalje.)

Bolè je spremljal njo dalje proti središču cele družbe, kjer so sedele druge gospe, in Hrast se je nehoté obrnil za njima. Pa niti dveh korakov ni storil, kar ga ustavi Boleška.

„Ah, gospod doktor, ste li še med živimi?“

Govorila je to z malo zlobnim nasmehom; za njo pa je stala Elza ter si malomarno pahljala lice. Hrast je skušal postati jako ljubezniv; opravičeval se je, izgovarjal z obilimi poslóvi ter Boleški ponudil roko, da jo pelje za družimi; Elza pa je poklicala svojo gojenko.

„Vi poznate to gospo Ilovsko?“ vpraša radovedno Boletova soproga.

„Videl sem jo v družini svojega šefa; a poznal bi je ne bil več, ko bi jo bil srečal,“ lagal se je oni.

„Čudno! Vi imate vendar boljši spomin za krasotice, nego marsikdo drugi,“ šali se Boleška.

„Tedaj ni bila tako krasna,“ izusti on naglo, pa takoj hitro popravi: „No krasna — krasna? To ni pravi izraz — in sodba o ženski krasoti tudi ne more biti lahko objektivna.“

„To se pravi: Vi imenujete one krasne, katere Vam prirastajo k srcu — in ha, ha, kaj menite, da od Vas pričakujemo objektivne sodbe o tem predmetu? Prejšnji Vaš izrek je ravno zato, ker mu sami odrekate objektivnost, jako važen in pomenljiv.“